



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 316/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej Právne centrum s.r.o., Mýtna 42, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Senica sp. zn. 7C/141/2013 z 26. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. apríla 2026 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 36, čl. 37 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím okresného súdu namietaným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej finančné zadostučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania 2 003 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou 2 v právnej veci žalobcov 1. [REDACTED] a 2. [REDACTED] (ďalej aj „žalobcovia“), proti žalovaným 1. [REDACTED] a 2. [REDACTED], o určenie vlastníckeho práva vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013.

3. Žalobcovia sa žalobou podanou 5. decembra 2013 domáhali proti žalovanému 1 a sťažovateľke ako žalovanej 2 určenia, že žalobca 1 je vlastníkom v podiele 1/2 a spolu so žalobkyňou 2 sú bezpodieloví spoluvlastníci v podiele 1/2 nehnuteľností zapísaných Okresným úradom Senica,

katastrálnym odborom pre obec a k. ú. ■■■ na liste vlastníctva č. ■■■ ako parcely registra ■■■, evidovaných na katastrálnej mape ako parc. č. ■■■, zastavané plochy vo výmere 1 145 m², parc. č. ■■■, zastavané plochy vo výmere 122 m², parc. č. ■■■, zastavané plochy vo výmere 75 m² ako stavba súp. č. ■■■, rodinný dom stojaci na parc. č. ■■■.

4. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 7C/141/2013 zo 14. júna 2018, ktorým určil, že žalobca 1 je vlastníkom v podiele 1/2 a spolu so žalobkyňou 2 sú bezpodieloví spoluvlastníci v podiele 1/2 predmetných nehnuteľností. Žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

5. Sťažovateľka podala 27. júna 2018 proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie.

6. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 25Co/22/2020 z 26. mája 2020 zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol. Žalovanému 1 a sťažovateľke priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 25Co/22/2020 z 26. mája 2020 podali žalobcovia dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Cdo/123/2020 z 30. júna 2022 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 26Co/76/2022 z 13. septembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej zmenil tak, že žaloba sa zamieta. Žalovaní 1 a 2 majú nárok proti žalobcom na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9. Na základe v poradí druhého dovolania podaného žalobcami najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5Cdo/29/2024 z 30. apríla 2025 dovolanie žalobcov zamietol. Žalovanému 1 nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Sťažovateľke ako žalovanej 2 priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom.

10. Sťažovateľka si na základe plného úspechu v súdnom spore vyčíslila po právoplatnom skončení súdneho konania trovy konania, a to podaním z 13. augusta 2025.

11. Okresný súd uznesením sp. zn. 7C/141/2013 z 21. októbra 2025, ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, vo výroku II uznesenia rozhodol, že žalobcovia 1 a 2 sú povinní nahradiť sťažovateľke ako žalovanej 2 na účet jej právneho zástupcu trovy konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania vo výške 1 632,84 eur.

12. Proti uzneseniu okresného súdu, ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, podala sťažovateľka sťažnosť 13. novembra 2025, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 7C/141/2013 z 26. januára 2026, ktorým sťažnosť sťažovateľky zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

13. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

14. Sťažovateľka uvádza, že pri vyčíslňovaní trov konania vychádzala z tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), teda z hodnoty veci. Pri určení hodnoty veci sťažovateľka vychádzala zo znaleckého posudku č. 146/2022 vypracovaného súdnym znalcom

Ing. Ľudovítom Juríkom, v ktorom bola všeobecná hodnota nehnuteľností, ktorých určenia vlastníckeho práva sa žalobcovia domáhali, stanovená na 186 000 eur, pričom tarifná odmena za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky predstavovala 798,37 eur.

15. Podľa sťažovateľky okresný súd sťažovateľkou vyčíslené trovy konania podľa § 10 ods. 1 vyhlášky nepriznal a pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, v zmysle ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo jej slúži na bývanie; to neplatí vo veciach vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

16. Sťažovateľka argumentuje ďalej tým, že okresný súd jej nepriznal náhradu trov konania za uplatnené úkony právnej služby, ktoré sťažovateľka súdu preukázala vrátane žiadnej zo 7 porád so sťažovateľkou. Podľa okresného súdu nedošlo k takej zmene skutkového či právneho stavu, ktorá by odôvodňovala náhradu za uplatnené ďalšie porady. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že porady boli sťažovateľkou súdu riadne preukázané protokolmi z porád. Ide pritom o štandardný a uznávaný úkon v advokátskej praxi.

17. Podaniu žaloby o určenie vlastníckeho práva vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013 zo strany žalobcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (rodičov bývalého manžela sťažovateľky a súčasne žalovaného 1 v predmetnom súdnom spore) predchádzalo podanie žaloby sťažovateľkou o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva na okresnom súde pod sp. zn. 4C/128/2012. Žaloba o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bola sťažovateľkou podaná proti [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka argumentuje, že dôvodom podania žaloby o určenie vlastníckeho práva vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013 žalobcami bolo tvrdené nezaplatenie kúpnej ceny za predmet prevodu sťažovateľkou a žalovaným 1. V čl. III kúpnej zmluvy zo 6. júna 2003 uzatvorenej medzi žalobcami ako predávajúcimi a sťažovateľkou a žalovaným 1 ako kupujúcimi bolo žalobcami podpisom kúpnej zmluvy potvrdené, že kúpna cena bude vyplatená v prospech žalobcov pri podpise kúpnej zmluvy.

18. Sťažovateľka zastáva názor, že podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013 možno považovať za účelové konanie žalobcov, ako aj za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Žaloba o určenie vlastníckeho práva bola žalobcami podaná po 10 rokoch od uzatvorenia kúpnej zmluvy, a teda súčasne aj od uplynutia lehoty splatnosti kúpnej ceny a zároveň bola podaná až po tom, ako sa žalobcovia dozvedeli, že sťažovateľka podala žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

19. Žalobcovia nikdy pred podaním žaloby o určenie vlastníckeho práva nevyžývali sťažovateľku na zaplatenie kúpnej ceny ani nepodnikali žiadne právne kroky smerujúce k uplatneniu tvrdenej pohľadávky na kúpnej cene. Žalobcovia sa taktiež ani raz osobne nezúčastnili na pojednávaniach v konaní o určenie vlastníckeho práva na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013, a teda o výsledok sporu neprejavovali žiaden záujem. Úmyslom žalobcov v skutočnosti nebolo uplatniť nárok na zaplatenie kúpnej ceny od sťažovateľky a žalovaného 1, ale skomplikovať sťažovateľke konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré sa v dôsledku podania žaloby o určenie vlastníckeho práva predĺžilo o 14 rokov. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bolo právoplatne skončené súdnym zmierom až 13. marca 2026.

20. V dôsledku podania účelovej žaloby o určenie vlastníckeho práva vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/141/2013 vznikli sťažovateľke zbytočné náklady na právne služby v značnej výške, ktoré musela na účely bránenia svojho práva vynaložiť a ktoré by jej bez podania takejto žaloby vôbec nevznikli.

21. Podľa sťažovateľky okresný súd pri svojom rozhodovaní o náhrade trov konania sťažovateľke vôbec nezohľadnil už uvedené okolnosti účelovo podanej žaloby o určenie vlastníckeho práva, nezohľadnil ani priebeh konania a správanie žalobcov a neaplikoval pri priznaní náhrady trov konania § 10 ods. 1 vyhlášky.

22. Priznanie náhrady trov konania podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky sťažovateľke v sume 1 632,84 eur za konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom a 130,60 eur za dovolacie konanie je neúmerne k uplatnenému nároku sťažovateľky na náhradu trov konania v celkovej sume 58 300,91 eur, ako aj k dĺžke trvania súdneho sporu, keď bola vec 2x v rámci dovolacieho konania iniciovaného žalobcami predložená najvyššiemu súdu.

23. Sťažovateľka súčasne zdôrazňuje, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom konania o určenie vlastníckeho práva po rozvode manželstva so žalovaným 1, neužíva, a teda jej neslúžia ani na bývanie. Sťažovateľka je matkou samoživiteľkou, ktorá bola po rozvode manželstva žalovaným 1 vyhodená z rodinného domu, ktorého určenia vlastníckeho práva sa domáhali žalobcovia.

24. Taktiež sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že predmetom konania o určenie vlastníckeho práva nebol iba rodinný dom, ale aj iné nehnuteľnosti neslúžiace na bývanie, ako napr. hospodárska budova, sklad, maštal', ktoré v žiadnom prípade nemožno považovať za nehnuteľnosti určené na bývanie.

25. Okresný súd mal postupovať pri vyčísl'ovaní trov konania podľa § 10 ods. 1 vyhlášky, a teda vychádzať z hodnoty veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

26. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 ústavy, podľa čl. 36, čl. 37, čl. 38 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom o výške náhrady trov konania.

27. Z podstaty sťažnostnej argumentácie vyplýva subjektívna nespokojnosť sťažovateľky s určením výšky náhrady trov konania z dôvodu, že okresný súd nevychádzal pri určení výšky náhrady trov konania z hodnoty veci (nehnuteľnosti), ale postupoval podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky (jedna trinástina výpočtového základu za jeden úkon právnej služby) a sťažovateľke nebola priznaná odmena za všetky uplatnené úkony právnej služby.

28. Ústavný súd prioritne uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

29. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

30. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997). Ide o rozhodovanie pred všeobecnými súdmi, ktoré je zásadne výsadou, kde sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, keďže táto problematika by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, že postup všeobecného súdu extrémne vybočuje z pravidiel upravujúcich súdne konanie v dôsledku jeho závažného pochybenia (I. ÚS 121/2021, IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 654/2020, IV. ÚS 478/2021).

31. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Zároveň posúdil zlučiteľnosť obsahu napadnutého uznesenia s limitmi vyjadrenými v čl. 46, čl. 47, čl. 48 ústavy, čl. 36, čl. 37, čl. 38 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sa namieta. Inými slovami, posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

32. Okresný súd k námietke sťažovateľky, že pri určovaní výšky náhrady trov konania sa malo vychádzať z hodnoty nehnuteľnosti, v napadnutom rozhodnutí uviedol, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to k rodinnému domu. Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je v zásade konaním, ktorého predmet možno peniazmi oceniť (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 269/2022), avšak to nevylučuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky. Ak boli naplnené predpoklady aplikácie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, je vylúčený postup podľa § 10 ods. 2 vyhlášky. Pri posudzovaní použitia § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky je potrebné zohľadniť povahu subjektov a účel spornej nehnuteľnosti. Pre aplikáciu tohto ustanovenia postačuje, ak ide o nehnuteľnosť určenú na bývanie buď podľa stavebných predpisov, alebo ak ju dotknutá fyzická osoba – klient fakticky využíva na bývanie (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 449/2023 zo 4. októbra 2023). V prejednávanej veci sú obe strany sporu typickými osobami, teda klientom advokáta bola fyzická osoba. Rodinný dom je v zmysle stavebných predpisov budovou určenou predovšetkým na rodinné bývanie, kde viac ako polovica podlahovej plochy všetkých miestností musí slúžiť na bývanie. Skutočnosť, že by predmetný rodinný dom nebol určený na bývanie, sťažovateľka nerozporovala. V rodinnom dome predtým tiež bývala a v súčasnosti v tomto bývajú žalobcovia. To, že sťažovateľka túto nehnuteľnosť momentálne nevyužíva na bývanie, nie je rozhodujúce, keďže na aplikáciu daného ustanovenia postačuje, ak je splnená jedna z alternatív (v tomto prípade tá, že nehnuteľnosť je určená na bývanie). Z uvedeného

vyplýva, že podmienky na aplikáciu tarify podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky boli v prejednávanej veci splnené (bod 25 odôvodnenia).

33. V rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia k námietke sťažovateľky, že predmetom sporu boli aj nehnuteľnosti neslúžiace na bývanie, okresný súd poukázal na skutočnosť, že ploty, vedľajšie stavby (hospodárska budova, sklad, maštal'), prípojky, brány či schody, ako aj príľahlé pozemky tvoria s rodinným domom jeden funkčný celok. Podľa Občianskeho zákonníka ide o príslušenstvo hlavnej veci, ktoré zdieľa jej právny osud, keďže slúži na trvalé užívanie spolu s hlavnou vecou a zabezpečuje prevádzku domácnosti. Pre účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky sa nehnuteľnosť určená na bývanie neposudzuje ako izolovaná stavba, ale ako komplexný areál. Výnimkou by boli len objekty využívané na podnikanie alebo samostatné komerčné areály, čo však v danom konaní nebolo tvrdené ani preukázané. Keďže uvedené vedľajšie stavby a pozemky majú povahu príslušenstva rodinného domu, právne účinky určenia odmeny sa automaticky vzťahujú na celý tento funkčný celok (bod 26 odôvodnenia).

34. K námietke sťažovateľky, že okresný súd nepriznal náhradu trov konania za 7 porád advokáta so sťažovateľkou, okresný súd uviedol, že počas konania nedošlo k takej zmene skutkového či právneho stavu, ktorá by odôvodňovala náhradu za uplatnené ďalšie porady. Ak sťažovateľka od počiatku považovala žalobu za nedôvodnú a jej procesný postoj zostal nemenný, neexistuje racionálny dôvod na opakované hodinové porady k otázkam, ktoré už boli v konaní sformulované. Porada z dôvodu prípravy podania či účasti na pojednávaní bez zmeny procesnej situácie sa nejaví ako úkon potrebný na účelné bránenie práva (bod 31 odôvodnenia).

35. Okresný súd uzavrel, že sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom nebola podaná dôvodne, preto bolo potrebné ju zamietnuť.

36. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti preskúmal obsah napadnutého uznesenia okresného súdu a nezistil žiadnu pochybnosť o jeho ústavnej konformite.

37. Záver okresného súdu, podľa ktorého je potrebné pri určovaní výšky náhrady trov konania postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, je ústavne udržateľný, pretože ide o budovu určenú na bývanie, v rodinnom dome bývajú žalobcovia a nie je rozhodujúce, či tam býva aj sťažovateľka. Irelevantná bola aj argumentácia sťažovateľky, že predmetom konania boli aj iné stavby ako stavby určené na bývanie, pretože išlo o vedľajšie stavby, ktoré ako príslušenstvo zdieľajú osud hlavnej veci, ktorou je rodinný dom. Názor okresného súdu, že 7 porád sťažovateľky s jej právnym zástupcom, pokiaľ nedošlo k zmene skutkového či právneho stavu, nie sú účelnými úkonmi právnej služby, ktoré by boli potrebné na bránenie práva, nevykazuje známky ústavnej neudržateľnosti. Taktiež nepriznanie náhrady trov konania za pojednávania, na ktorých sa právny zástupca sťažovateľky nezúčastnil, je ústavne udržateľné.

38. Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnené námietky sú nedôvodné a nesignalizujú takú priamu príčinnú súvislosť s možným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 ústavy, podľa čl. 36, čl. 37, čl. 38 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie.

39. Vychádzajúc z uvedeného, pri predbežnom prerokovaní ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu